

De Foeteleers van Nieuwstadt.

Euwen geleden werd te Nieuwstadt, toen een stadje met wallen en een sterk kasteel, Sint-Birgit — St. Brigitta — vereerd. De Heilige Brigitta, bij haar leven koemaid, geldt als bijzondere voorspreekster tegen alle ziekten van het hoornvee. Haar feest viel echter in een ongunstig jaargetijde, namelijk op 1 Februari, en tijdens haar octaaf konden, bij een natten winter, de vereerders van de Heilige moeilijk in het stadje komen. Daardoor leden de inwoners van Nieuwstadt veel schade, vooral wanneer het, gelijk meer gebeurde, soms eenige jaren achter elkaar natte winters gaf.

De vroedschap begreep, dat dit zoo niet langer kon. Den feestdag van de Heilige verzetten, dat kon ze niet. Het eenigste, wat zij kon doen, was de patrones van de stad ruilen tegen den patroon van een andere plaats, wiens feest in den zomer viel.

Toen die van Broeksittard er van hoorden, waren zij wel genegen om te ruilen en zoo verruilde Nieuwstadt, niet zonder groot nadeel voor „den” offer der kerk, Sint-Birgit voor Sint-Jan van Broeksittard, die op 24 Juni wordt gevierd.

Maar de ruil viel tegen. Al was het soms héél den zomer droog, met Sint-Jan regende het bijna altijd, terwijl Sint-Birgit in Broeksittard een grooten toeloop kreeg.

Sedert dien ruil heeft Nieuwstadt den naam van Foetel en haar inwoners dien van „foeteleers” (ruilers).

Bron: Maasgouw I en Kemp, Limburgs Sagenboek, blz. 77.
